

LAATU- HARVENNUS PIENELLÄ KONEELLA

Kokenut hakkuukoneen
kuljettaja perkaa tiheiköstä esiin
hyvälaatuisen kasvatusmännikön.

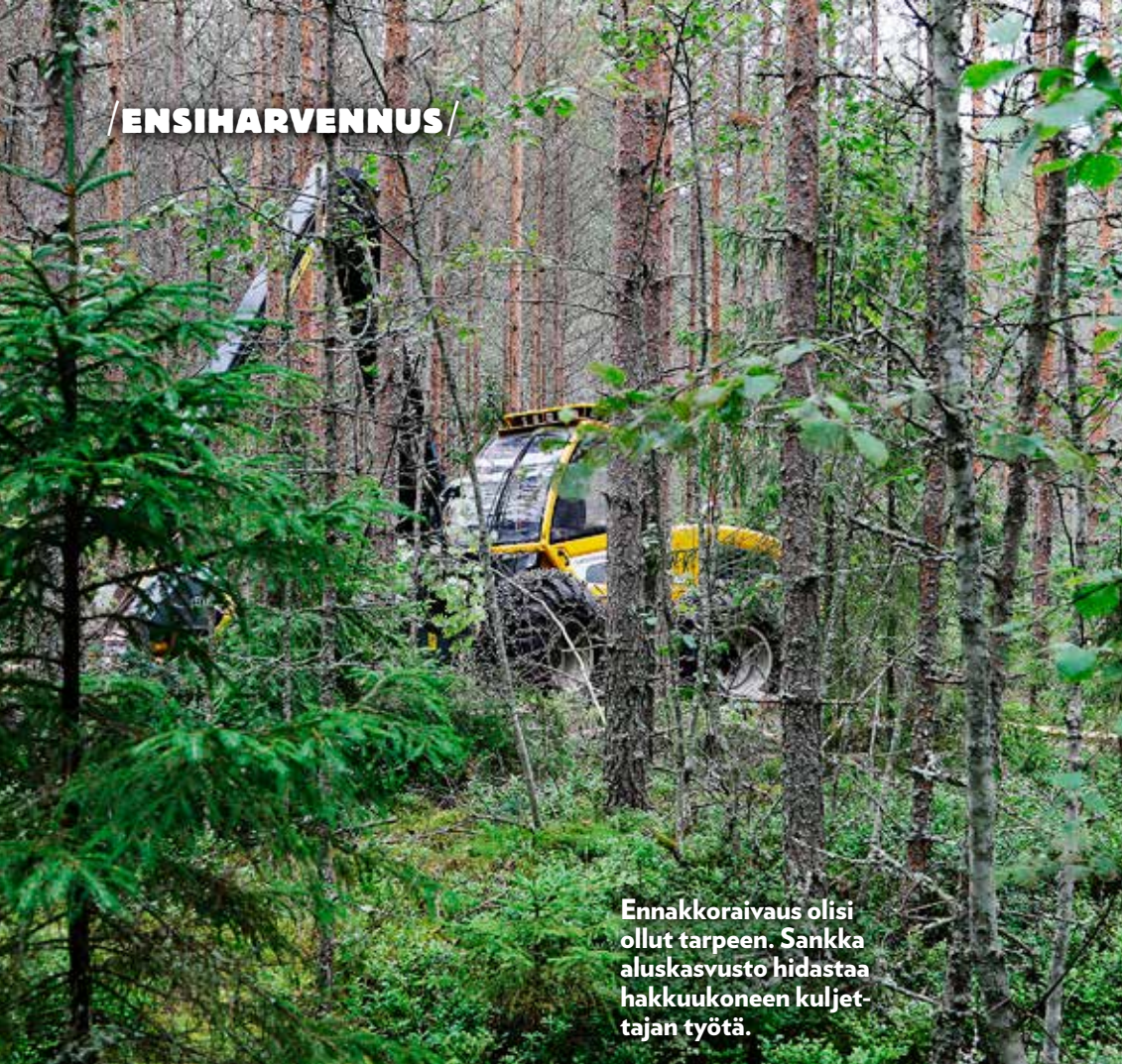
TEKSTI JA KUVAT MATTI TURTIAINEN

Mikä haamu-ura?

Haamu-uralla tarkoitetaan sitä, että hakattavaan metsikköön tehdään varsinaisten ajourien väliin kaipa, alle 3-metrinen ura, jolla liikkuu ainoastaan hakkuukone.

Puutavara hakataan kasoihin siten, että leveämmällä ajouralla liikkuva ajokone pystyy kuormaamaan ne ongelmitta.

Ensiharvennukselle
riittää usein pienempikin
hakkuukone. Kevyt ja
ketterä kone kulkee lähes
jälkiä jättämättä.

Ennakkoraivaus olisi ollut tarpeen. Sankka aluskasvusto hidastaa hakkuukoneen kuljetajan työtä.

Harri Stenberg viihtyy harvennushakkuilla. Laadukkaan hakkuujäljen jättäjälle riittää töitä.

Ainespuu karsitaan kasoihin, ja oksat ja latvukset jäävät ajouralle.

Mittalaitteen näyttö on hyvin näkyvillä koneen ohjaamossa.

Savonlinnalaisella **Harri Stenbergillä** on käytössä jo kolmas peräkkäinen pienen kokoluokan hakkuukone. Ammattimiehellä riittää töitä läpi vuoden.

Elokuun alussa Stenberg käsittelee ensiharvennusmännikköä Sampo HR46 -koneellaan. Tiheän männikön harvennus on pahasti myöhässä, ja ilmeisesti männynversosurman vaivaama palsta näyttää lähtökohdiltaan surulliselta.

Stenberg on erikoistunut harvennushakkuisiin, ja juuri siihen tarpeeseen Sampo sopii mainiosti. Pieni kone on kustannustehokas vaihtoehto ensiharvennuksille, ja sillä pärjää hyvin vielä toisessakin harvennuksessa.

Karja vaihtui urakointiin

”Ensimmäinen Sampo tuli hankittua vuonna 98”, Harri Stenberg muistelee.

Tuolloin lypsykarjan pito vaihtui metsäkoneurakointiin. Jo aiemmin Stenberg oli urakoinut metsässä puutavaran ajoon varustellulla maataloustraktori-perävaijauksella.

Koneen hankintaa edelsi neuvottelu paikallisen metsänhoitoyhdistyksen kanssa. Lähiseudun lisääntyville ensiharven-

nuksille piti saada pienempi kone. Pariin Sampo-kohteeseen tutustumisen jälkeen Stenberg hankki porilaiskoneen.

Vuonna 2003 Sampo vaihtui hieman kehittyneempään toisen sukupolven konemalliin, jolla ajettiin toistakymmentä vuotta ja viitisentoista tuhatta tuntia.

Haamu-ura onnistuu

Hakkuuta on riittänyt metsänhoitoyhdistyksen välittämänä. Yhdistysten fuusioiden myötä metsänhoitoyhdistyksen nimi on vaihtunut parinkymmenen vuoden aikana jo kolmesti, mutta hakkuukonemerkki on Stenbergillä pysynyt sitkeästi samana.

Menossa on jo kolmas Sammon pikkuharvesteri. Se on vielä kuin pakasta vedetty, sillä hakkuille se saapui viime vuoden viimeisinä päivinä. Mittarissa on noin tuhat käyttötuntia, ja uusi konemalli miellyttää Harri Stenbergiä.

”Täytyy sanoa, että kaikilla osa-alueilla on tehty taas pientä parannusta.”

Kapeana ja ketteränä koneena Sampo soveltuu hyvin myös haamu-uramenetelmään. Stenberg hakkaa haamu-urilta – toi-

selta nimeltään hakkuu-urilta – kuitenkin vain harvakseltaan.

”Oikein sivakassa koivikossa tai männikössä haamu-ura puolustaa paikkaansa, mutta mielestäni ei oikein tiheässä kuusikossa”, hän sanoo.

Esimerkiksi nyt työn alla olevassa tiheässä männikössä Stenberg tekee koneellaan pistoja ajouralta, jolloin runkoja voi hakea reiluun seitsemään metriin yltävällä puomilla edempään.

Pienikokoinen hakkuupää ja kompakti puomisto tuovat osaltaan vaivattomuutta työskentelyyn.

Keto on kestänyt

Hakkuupäänä Stenbergillä on Keto 51 LD3, joka sekin saa häneltä kehuja. Järeä harvesteripää kestää harvennuksella hyvin, ja sen tekniikka miellyttää hakkaajaa. Sillä pystyy käsittelemään vaivatta yksittäiset järeätkin puut, sillä käsiteltävän puun maksimipaksuus on reilut 40 senttiä.

Remontteja ei ole tarvinnut tehdä, ja menossa on mukana Sammon tapaan jo kolmas Keto-hakkuupää.

» **Ennakkoraivaus helpottaisi ja nopeuttaisi työtä.** »

”Halusin tähän ehdottomasti takaterän, sillä se vakauttaa puun käsittelyä”, Stenberg kertoo.

Nyt runko pysyy tiukasti kouran otteessa eikä venkoile turhaan. Tiheässä harvennusmetsässä tämä on ehdottoman hyvä ominaisuus, sillä näin vältetään holtittomasti kaatuilevien runkojen aiheuttamat vauriot jäävälle puustolle.

Keto-hakkuupäässä on mukana myös Stenbergin omaa tekniikkaa, sillä hakkuupään Stenstop-kiveensahauksenestin on miehen itsensä kehittämä. Sen patentti on edelleen hänen hallussaan.

Yksinkertainen oivallus säästää terää ja lisää työtehoo, kun terä ei osu maahan tai kiviin kaatosahauksen aikana.

Automatiikka helpottaa

Paras ominaisuus Sampo 46x:ssä on Harri Stenbergin mielestä kuitenkin puomiston automaattinen sivukallistus. Kun koneen runko kallistuu maaston mukaan, pysyy puomisto automaattisesti pystysuorassa.

Ominaisuus auttaa myös tasaisella hakkuupalstalla, kun se eliminoi pientenkin epätasaisuuksien aiheuttaman puomiston kallistelun.

Automaattinen sivukallistus on erityisen hyvä ominaisuus juuri tiheillä ensiharven-

nuksilla, kun puomistoa kallistamalla poistettavan puun pystyy hakemaan kasvamaan jätettävän puun takaa.

”Vaikka automatiikka vähän maksaakin, tuo se paljon hyötyä. Se auttaa kuljettajaa keskittymään olennaiseen eli hakkuujäljen laatuun”, Stenberg painottaa.

Ennakkoraivaus auttaisi

Vaikka tämänkertainen palsta on tiheä, osaava hakkaaja tekee erinomaista jälkeä.

Aikaa kuitenkin kuluu, sillä palstalla ei ole tehty ennakkoraivausta.

”Totta kai se helpottaisi ja nopeuttaisi työtä, jos ohuet risut ja raipat olisi ajeltu ennakkoon raivaussahalla”, mies sanailee rauhallisesti.

Harri Stenberg on hakannut koneellaan yksin liki kaksikymmenvuotisen uransa. Hakattuja motteja kertyy vuosittain kymmenisen tuhatta.

Kohta saattaa kuitenkin käydä niin, että käyttötunteja ja puukuutioita kertyy kahdessa vuorossa, sillä Stenbergin poika on hakeutumassa metsäkoneoppiin.

”Annetaan pojan hakata ja harjoitella ensin oman tilan metsissä”, Harri Stenberg naurahtaa. ”Ehkä jatkossa sitten aletaan tehdä kahta vuoroa.” ●

Vaikka hakkuukone on kooltaan pieni, on hakkuupäässä oltava riittävästi tehoa ja järeyyttä.